

põllumajandusministri määruse “Peediseemne kategooriad ning peediseemne tootmise ja turustamise nõuded” eelnõu juurde

I. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määruse “Peediseemne kategooriad ning peediseemne pakendamise ja turustamise nõuded” eelnõu on välja töötatud “Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse” § 3 lõike 3, § 65 lõigete 4 ja 7, § 73 lõigete 5 ja 7, § 74 lõike 5, § 75 lõigete 2 ja 4, § 96 lõike 2, § 97 lõigete 2 ja 10, § 101 lõike 4, § 104 lõike 4, § 105 lõike 5 ning § 117 lõike 5 alusel ning arvestades nõukogu direktiivi 2002/54/EÜ peediseemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.07.2002, lk 12—32), muudetud direktiiviga 2003/61/EÜ (EÜT L 165, 03.07.2003, lk 23—28).

Eelnõu koostasid Põllumajandusministeeriumi taimetervise osakonna taimse materjali büroo peaspetsialist Renata Tšaturjan (625 6507), Taimetoodangu Inspektsiooni seemnete sertifitseerimise osakonna juhataja Vahur Mõttus (671 2670) ja Põllumajandusuuringute Keskuse seemnekontrolli laboratooriumi juhataja Mari Jürman (651 7662).

Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Raili Sillart (625 6197).

Eelnõule on keelelise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (625 6523).

II. Eelnõu sisu

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määruses kehtestatakse sordilehte võetava sertifitseerimisele kuuluva suhkru- ja söödapeedi (*Beta vulgaris* L.) liikide seemnete tootmise ja turustamise nõuded.

Eelnõu §-s 2 esitatakse peediseemne kategooriaid ja nende tähistused.

Eelnõu §-s 3 avatakse peediseemne mõiste.

Eelnõu §-s 4 kehtestatakse peediseemne kvaliteedinõuded. Kvaliteedi hindamisel analüüsitakse seemne analüütilist puhtust ja minimaalset idanevust

Eelnõu §-s 5 sätestatakse tootmise nõuded. Peediseemne kõrgemate kategooriate tootmisel samal kasvukohal peab olema sama liigi teise sordi või sama sordi mitesordiehtsa peediseemne või madalama kategooria seemne kasvatamiseks möödunud kaks aastat. Sertifitseeritud seemne tootmise korral piisab ühest aastast. Selline nõue on vajalik, et sertifitseeritav seeme oleks sordiehtsne ja –puhas. Lõikes 2 nimetatud võõrtolmlemise vältimise nõue on oluline, kuna põldtunnustamise läbinud seemne segunemisel näiteks kombainis muu seemnega väheneb sordiehtsus ja –puhtus.

Eelnõu §-s 6 kehtestatakse vahemaa nõuded. Vahemaa nõuded on vajalikud, et vältida erinevate sortide või liikide vahelisi tolmlemisi. Supereliitseemne kategooria peedi

seemne puhul peab see vahemaa olema 1000 meetrit. Kui kahe põllu vahel on metsatukk, siis neid nõudeid järgima ei pea, kuna tolmlamine on välistatud.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse peediseemne sertifitseerimise kord. Peediseemne sertifitseerimiseks esitab taotluse sordi omanik, esindaja või säilitaja 15. aprilliks Taimetoodangu Inspeksioonile. Sertifitseeritud peediseemne tootmise korral peab taimikut kasvuperioodil põldtunnustama üks kord. Supereliit- ja eliitseemne tootmise korral kaks korda – üks kord esimesel aastal ja teine kord teasel aastal, kuna peet kasvatab seemned alles teasel aastal. Lõike 5 kohaselt Taimetoodangu Inspeksioon väljastab sertifitseeritud peediseemne partii kohta põldtunnustamise tulemusi arvestades vormikohase seemnetunnistuse ja nõuetekohased etiketid või määrab lubatud etikettide arvu.

Eelnõu § 8 kohaselt peab sertifitseeritud peediseemne tootmiseks rajatud seemnepõld olema põldtunnustatud. Põllu agrotehniline seisund ja arengustaadium peavad võimaldama hinnata selle nõuetekohasust ning taimede sordiehtsust ja -puhtust. Põld peab olema puhas nii eelkultuurist pärinevatest taimedest kui ka umbrohost. Põllu ääred peavad olema niidetud. Sertifitseeritud seemne tootmiseks rajatud põllul kasvav taimik peab olema põldtunnustatud.

Eelnõu §-s 9 kehtestatakse nõuded sordiehtsuse ja -puhtuse kohta. Sertifitseeritav seeme peab olema sordiehtne ja -puhas.

Eelnõu §-s 10 kehtestatakse käsitatakse proovi võtmise nõudeid ja proovi suurust. Järelevalveametnik või volitatud proovivõtja võtab müügikonditsiooni viidud seemnepartiist rahvusvaheliselt kehtestatud meetodika kohaselt seemneproovi seemne kvaliteedi määramiseks ja sulgeb sertifitseeritava seemnepartii pakendi või konteineri Taimetoodangu Inspeksiooni turvakleebisega. Suhkrupeedi ja söödapeedi seemnepartii maksimaalne lubatud kaal on 20 000 kilo ja seemneproovi minimaalne lubatud kaal on 500 grammi.

Eelnõu § 11 kohaselt võib põldtunnustamise käigus taimekahjustajaid olla võimalikult vähe.

Eelnõu §-s 12 kehtestatakse sertifitseeritava peediseemne nõuded. Peediseemne sertifitseeritakse, kui ta on nii liigiehtne ja -puhas, sordiehtne- ja puhas, on läbinud järelkontrolli katsed rahuldavalt ja vastab kõigile määruses vastavale kategooriale kehtestatud nõuetele. Nõuetekoane seemnepartii suletakse Taimetoodangu Inspeksiooni poolt turvakleebise või plommiga. Taimetoodangu Inspeksioon võib samuti sertifitseerida sellise seemne, mis on läbinud teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud ühendusevälises riigis põldtunnustamise, on seal koristatud ja varustatud põldtunnustamist tõendava etiketi või tootja dokumendiga seemne koguste ja muu nõutava teabega.

Eelnõu §-s 13 kehtestatakse pakendamise nõuded. Pakend või konteiner, välja arvatud sertifitseeritud peediseemne EL väikepakendi müügipakendi sulgemiskoht peab olema suletud selliselt, et seda ei oleks võimalik avada plommi, turvakleebist või etiketti rikkumata. Pakendit võib avada ja uuesti sulgeda üksnes Taimetoodangu Inspeksiooni järelevalveametniku kontrolli all. Uuesti suletud pakendi etiketile

märgitakse Taimetoodangu Inspektsiooni järelevalveametniku kontrolli all uuesti sulgemise kuupäev ja sulgemise eest vastutava asutuse nimetus.

Eelnõu §-s 14 kehtestatakse pakendamisloa nõuded. Seemne pakendamisega tegeleval isikul peab olema pakendamisluba. Pakendamisloa saamiseks esitatakse Taimetoodangu Inspektsioonile lisas 2 toodud vormi kohase taotlus.

Eelnõu §-s 15 kehtestatakse pakendi märgistamise nõuded. Etikett võib olla pandud läbipaistva pakendi puhul loetavalt pakendi sisse. Tootja võib etiketi või etiketil ettenähtud andmed trükkida kustumatult otse pakendile Taimetoodangu Inspektsiooni järelevalve all. Pakendil peab oleme teave seemne keemilise töötlemise kohta. Teraviljaliikidest on Euroopa Liidu ühtsesse sordilehte võetud geneetiliselt muundatud maisisordid. Teistel liikidel ei ole võetud ei eesti ega ka Euroopa Liidu ühtsesse sordilehte ühtegi geneetiliselt muundatud sorti. Vastavalt direktiivi 2002/54/EÜ sätetele tuleb geneetiliselt muundatud sordist pärit seemne puhul märkida seemnetunnistusele, etiketile ja muule dokumendile eraldi sellekohane teave.

Eelnõu §-s 16 kehtestatakse peediseemne väikepakendi mõiste. Peediseemne Euroopa Liidu väikepakend (edaspidi *EL väikepakend*) on müügipakend, mis sisaldab sertifitseeritud peediseemet kuni 100 000 tükki või kuni 2,5 kg täppiskülviks ettenähtud puhtimata või granuleerimata mono- või liitseemet või 10 kg granuleerimata seeme puhul. Seemnete kaalu hulka ei arvata puhtimisvahendite, granuleeritud pestitsiidide ja muude tahkete ainete kaalu.

Eelnõu §-des 17-21 kehtestatakse peediseemne etiketile, saatedokumendile, tootja dokumendile ja EL väikepakendile märgitav teave ja vormi nõuded.

Eelnõu §-s 22 kehtestatakse etiketi kehtivusaeg. Peediseemne partii etikett kehtib kaks aastat sulgemise kuupäevast alates. Pärast tähtaja möödumist võib etiketi kehtivusaja pikendamiseks esitada Taimetoodangu Inspektsioonile taotluse. Kui seemne idanevus vastab nõuetele, pikendatakse etiketi kehtivusaega kahe aasta võrra.

Eelnõu §-s 23 kehtestatakse turustamise nõuded. Peediseemet tohib turustada üksnes sertifitseeritud seemnena. Juhul kui peediseeme on läbinud vaid põldtunnustamise, siis võib seda turustada lõpliku sertifitseerimise eesmärgil varustatuna vastava etiketi ja saatedokumengiga.

Eelnõu §-s 24 kehtestatakse volitatud põldtunnustaja ja volitatud proovivõtja järelkontrolli sagedus ning ulatus.

Eelnõu lisas 1 kehtestatakse seemnetunnistuse vormi ja sisu nõuded.

.

Eelnõu lisas 2 kehtestatakse pakendamisloa taotluse sisu ja vorm.

III. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab nõukogu direktiivi 2002/54/EÜ, 2003/61/EÜ ning 2004/117/EÜ nõuetele.

IV. Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse suhkru- ja söödapeedi (*Beta vulgaris* L.) liikide seemne pakendamise ja turustamise nõuded. Määrusega ühtlustatakse peediseemne turustamisel kehtivad nõuded Euroopa Liidu nõuetega. Tootjal on võimalus takistamatult turustada peediseemet ka teises liikmesriigis.

V. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi ega lisakulusid.

VI. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse arvamuse saamiseks taimetoodangu Inspektsioonile ning kooskõlastamiseks Sotsiaalministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Keskkonnaministeeriumile. Sotsiaalministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on eelnõu kooskõlastanud märkusteta. Teised ministeeriumid ei kandnud ettenähtud tähtaja jooksul eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta ega taotlenud ka tähtaja pikendamist. Seega on eelnõu loetud nimetatud ministeeriumite poolt kooskõlastatuks.

VII. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on ette nähtud 1. mail 2006.a..

Ants Noot
Kantsler

